Ordförande: Staffan Svensson,
Törnholmsv 41, 572 63 Oskarshamn
Tel: 0491-845 05, staffan.svensson@sabelskjold.se
Ord ledamöter: Birger Bring, Oskarhamn
Tel: 0491-730 21, birger.bring@sabelskjold.se
Peder Nilsson, Kristdala
Tel: 0491-711 21, peder.nilsson@sabelskjold.se
Annica Triberg, Kalmar
Tel: 0705-611 407, annica.triberg@sabelskjold.se
Thina Rydell, Kalmar
Tel: 0733-544 569, thina.rydell@sabelskjold.se
Suppleanter: Britt Stenervall, Enskede
Tel: 0707-122 353 britt.stenervall@sabelskjold.se
Suppleanter: Bertil Stensgård, Strängnäs
Tel: 0705-685 041, bertil.stensgard@sabelskjold.se
Kerstin Malm, Eskilstuna
Tel: 0733-223 228 kerstin.malm@sabelskjold.se
Gunnel Ohlson, Kalmar
Tel: 0730-671 073, gunnel.ohlson@sabelskjold.se
Revisorer: Gerd Ireman, Oskarshamn tel: 0491-165 33
Christer Andersson, Hultsfred tel: 0491-740 35
Valberedning: Rolf Svensson, Nyköping (sammankallande)
Tel: 0706-639 505, chrolf2@bredband2.com
Hans Nilsson, Trelleborg
Tel: 0410-180 18, hbgn@hotmail.se
Sture Karlsson, Bockara
Tel: 0703-153 621

Sabelskjöldarn textbearbetning och layout:
Thina Rydell och Annica Triberg

Har du förslag eller åsikter om innehållet?
Vill du skriva en rad eller två? Hör av dig!
Kom ihåg att meddela oss ev adressändring!

Sabelskjöldarn

2015 WWW.SABELSKJOLD.SE

Vår ordförande har ordet

Vi har nu lämnat ett händelserikt år bakom oss med däribland den stora släktträffen och årsmötet på Julita gård i Sörmland. För er som inte hade möjligheten att närvara vid denna träff kan jag meddela att vår ordförande Rolf Svensson efter många år vid rodret beslutade att inte ställa upp för omval. Jag har nu fått förtroendet att fortsätta vårt arbete i föreningen.

Vem är då jag? Jag heter Staffan Svensson och har mina rötter i trakterna kring Kristdala. Intresset för släkten och dess historia har jag fått genom min mor, som själv var aktiv i föreningen. Själv har jag också varit aktiv i föreningens styrelse sedan år 1998. Min närmaste släkt är också de som har hand om den Sabelskjöldska brudkronan, som under 2014 var ett välbesökt föremål. Flera av de amerikanska släktingarna som var på besök i Sverige förra året ville gärna se brudkronan när de var i Kristdala, vilken vi mer än gärna visar upp. Det blev en hel del kaffe och kanelbullar tillsammans med intressanta samtal, på vår gård.

Jag blev vald som ordförande i föreningen under de nästkommande fyra åren och under den tiden kommer vi att fira vårt stora jubileum. Vårt 400-års jubileum! Så en del av föreningens arbete kommer att beröra detta firande och planerandet inför det. Vidare vill jag gärna uppmana er att skicka in artiklar till vår tidning. Under det kommande året har vi ett ”mellanmöte” på Utvandrarnas hus i Växjö, se nedan.

Tack för uppmärksamheten och väl bemött,
er ordförande Staffan Svensson

Fråga släkten

Fråga:

Jag satt för ett par dagar sedan och sökte i födelseboken 1697 för Råby-Rönö församling i Nyköping.

Som Sabelskjöldsättling hajade jag till för namnet ”Brita Sabbelsköld” som dopvittne. Jag har inte kunnat lista ut genom Sabelskjölds- och Kristadalaboken vem hon var och vad hon gjorde här år 1697. Var hon kanske hemmahörande i Blacksta, som inte ligger så lång borta? Jag gör det enkelt för mig och frågar.

Med vänlig hälsning
Leif Tengholm från Nyköping
Sabelskjöldsättling på mödernet

Svar:

Detta är intressant och, så vitt jag kan bedöma, ej tidigare känd information. Utan tvekan så tillhör damen familjen Sabelskjöld, det fanns ju ingen annan släkt med det namnet då. Den enda Brita Sabelskjöld som är känd från denna tid är Karl Sabelskjölds dotter i hans andra gifte. Han hade två döttrar med namnet Brita. Dottern Brita i första äktenskapet dog före 1678.

Brita förekommer i Maria Agrigonias dagbok, se Sabelskjöldarn 1997, där de båda svägerskornas ganska vidlyftiga resande refereras. Av dagboken framgår att Britas första man Johan Grubb dog 1669 och att paret hade minst två barn, vars vidare öden är okända. Brita gifte om sig med Anders Andersson, han dog 1695. Det har hittills inte varit känt om Brita överlevde även sin andra man men dina uppgifter tycks visa att så var fallet.

Vi fortsätter att hålla utkik efter Britas ättlingar – det kanske kan bli nya grenar på vårt släktträd.

Karin Larsson
Släktforskargruppen

Elvafaldig släkting

Ännu en Sabelskjöldare är född! Den 6 november förra året föddes Melinda och Hans Kastmans son Noel. Efter en del sökande från forskargruppens har det visat sig att han är släkt med de “välborna jungfruarna på Bråhult” 11 gånger! Han är släkt med Märta Sabelskjöld sex gånger, Elisabet Sabelskjöld fyra gånger och Ingeborg Sabelskjöld en gång. Många släktingar har flera anor men Noel Kastman är den som, vad vi vet i nuläget, har flest kopplingar.

Noel Kastman

Mellanmöte 2015 Utvandrarnas hus i Växjö

Lördagen den 22 augusti är du som är intresserad av att fördjupa dig i släkten välkommen till Utvandrarnas hus i Växjö. Vi börjar kl 11 med guidad visning. Efter lunch ses vi i den nyrenoverade forskarsalen kl 13-17. Föreningens forskargrupp kommer också att vara med för frågor och funderingar.

För långväga besökare arrangerar vi en gemensam middag fredag kväll på Kafé de Luxe i Växjö. Då hinner vi även prata ihop oss om vad vi vill få ut av lördagen. Hotellrum bokar du själv. Se extraerbjudanden på hotels.com eller boka förslagsvis Stadshotellet, telefon 0470-134 00, eller Hotell Värend, telefon 0470-77 67 00. Dessa båda ligger på promenadavstånd från Utvandrarnas hus.

Pris: Enbart lördag 350 kr/person inklusive lunch. Fredag middag och lördag inklusive lunch 575 kr/person.

Anmäl dig senast 22 maj via vår hemsida eller till Staffan Svensson (kontaktuppgifter se sista sidan). Därefter skickar vi ut inbetalningskort och detaljerat program. Då får du även möjlighet att välja vad du vill äta eller om du har speciella önskemål. Vi ser fram emot ett givande mellanmöte!

Styrelsen

Nu får vi en egen släktsedel

Sveriges Riksbank kommer att under hösten 2015 och hösten 2016 ge ut nya sedlar. Motiven på dessa blir kända svenskar. Naturligtvis gläder det oss att vår släkting Greta Garbo kommer att pryda den nya 100-lappen.

Göran Österlund heter konstnären, som valt att ge motivserien beteckningen kulturresan. Garbo är i fint sällskap – på övriga sedlar ses Astrid Lindgren, Ingmar Bergman, Evert Taube, Birgit Nilsson och Dag Hammarskjöld.

Birger Bring

Sabelskjöld med musik

Inom en så stor släkt som vår är det naturligtvis så, att många yrken och kunskaper är representerade. De flesta av oss är ju inga offentliga personer men det finns undantag. Ett flertal Sabelskjöldare har varit eller är verksamma inom musikbranschen. Här följer några kända namn.

Familjen Körling

Felix Kjörling med sin far August Körling, som genom sin mor Anna Lotta Persdotter var ättling till Elisabeth Sableskjöld

Sven Magnus Körling (1817-1900) var kantor under många år i Kristdala församling. Hans musikaliska verksamhet höll sig dock mest inom församlingen. Hans son Sven August utbildade sig till musikdirektör och blev invald i Musikaliska Akademin. Han komponerade flera klassiska stycken av vilka ett par sjöngs in av Jussi Björling.

Sven Magnus söner Sven och Felix komponerade båda musik. Den för eftervärlden mest kände blev Felix Körling. Hans barnvisor sjungs ännu, men mest känd blev kanske Felix för sin tonsättning av Gustav Frödings dikt ”En glad trall”, som efter Körlings tonsättning blev mera känd som ”Tre trallande jäntor”.

Felix var under många år ledare för kyrkokören i Halmstad. Han var tydligen en omtyckt körledare som kom med glada överraskningar och små upptåg för kören. Detta hindrade förstås inte att han var bestämd och ställde höga krav på sångarna. En dam, som sjöng i kören, har i sina memoarer berättat att det vid en övning i kyrkan inte blev som Körling ville ha det. Körling utbrast då så att det ekade i kyrkan ”Det låter som grisskrik i helvetet – da capo”!

Mera om musiksläkten Körling kan läsas i Sabelskjöldarn årgång 2005.

Wille Crafoord

Wille Crafoord är född 1966 i Stockholm och hans anknytning till Sabelskjöldarna går via Johan Jacob Crafoord som 1756 gifte sig med Eva Margareta Tornerefelt av släkten Sabelskjöld. Som medlem av bandet Just D var Crawford en av de första att introducera rap och hiphop i Sverige. Från mitten av 90-talet har han breddat sin repertoar med visor, kupletter och även deltagande i melodifestivalen. Crafoord har arbetat med flera kända artister som Nanne Grönvall, Gösta Ekman och Bo Kaspers orkester. Han har tilldelats både Karamelodiktstipendiet och Ulf Peder Olrog-priset. VM-medaljör blev Crafoord i Helsingfors 2010 då han som medlem av snapsviselandslaget blev världsmästare i snapsvisediktning.

Även titeln “hovsångare“ finns på Willes visitkort då han under flera somrar har turnerat på häst och underhållit i parker, gods och gårdar.

Benny Andersson

Benny Andersson är trettonde generationen efter Carl Jönsson adlad Sabelskjöld. Som så många andra i föreningen härstammar han från en av de ”välborna jungfruarna” på Bråhult nämligen Märta Sabelskjöld.

Benny började sin karriär som medlem i bandet Hepstars. Mot slutet av Hepstars-epoken började Andersson också skriva egna låtar. De mest kända blev “No Response” och “Sunny Girl”. På 1970-talet började Benny ett samarbete med Björn Ulveaus vilket så småningom ledde till bildandet av ABBA. Stora framgångar följde både som artist och låtskrivare. Benny skrev tillsammans med Björn Ulvaeus och Stickan Andersson låtar som Dancing Queen, I do I do I do och Waterloo, den senare vinnare av Eurovision Song Contest 1974.

Benny Andersson på turne med BAO. Foto Tina Schuster

Efter tiden med ABBA gick Benny vidare i nya musikgenres. Nya framgångar följde med musikalerna Chess och Kristina från Duvemåla. Musicerandet är fortfarande viktigt för Benny och numera sker det bland annat i bandet Benny Anderssons Orkester där flera av landets mest populära artister ingår.

Vid sidan av populärmusiken har Andersson också skrivit verk för symfoniorkester, psalmer och filmmusik. 2007 blev han invald i Kungliga Musikaliska Akademien.

Birger Bring

Om Brita Lisa (Liskens) direkta och indirekta öden

I Sabelskjöldarn 2012 har Peder Nilsson skrivit om “Dråpet i Humleryd”. En av huvudpersonerna är Brita Lisa (Lisken) Jaensdotter. Brita Lisa var min mormors farmors farmor.

Min mormor nämnde aldrig något vare sig om dessa händelser eller om personerna som var involverade. Troligen visste hon inget om detta förflutna.

Brita Lisas far omnämns i böckerna med lite olika förnamn, efternamnet är Svensson. Jaen, Jan, Johan och Jon kallas han. Jag väljer att kalla honom Jaen, det var så jag såg hans namn första gången. Modern hette Ingeborg Persdotter (Phersdotter). 20 åriga Brita Lisa står åtalad år 1818 tillsammans med sina föräldrar, Jaen och Ingeborg för att med gemensam kraft ha bragt sin granne om livet.

Hela historien från början till slut verkar såväl motsägelsefull som komplicerad. Över tid eskalerar konflikter, provokationer, rykten, rädslor och spekulationer - det genomsyrar och tar överhand över besinning och förnuft. Det går till slut över alla gränser då en människa får sätta livet till, Sven Johannesson avlider till följd av våld mot huvudet.

Brita Lisa hade klappat kläder i vatten som tillhörde grannen, Sven Johannesson. Om Brita Lisa visste att hon inte fick utföra sysslan där framkommer inte. Föräldrarna Jaen och Ingeborg har en konflikt med Sven sen tidigare. Då Sven får vetskap om Brita Lisas förehavanden med kläderna beger han sig till platsen och för att läxa upp henne. Det hela verkar ha gått väl brutalt till. Brita Lisa uppger att han bland annat “doppat” henne i vattnet. Därpå gav han sig på henne handgripligen för att sedan jaga henne då hon försöker undkomma.

Brita Lisa uppges ha fruktat för sitt liv. Mitt uppe i detta skede kommer Jaen och Ingeborg för att undsätta sin dotter. I den mycket uppretade stämningen verkar ingen kunna besinna sig. Enligt uppgift ger trion sig på Sven med tillhyggen. Rätten är övertygad om att någon av de tre tilldelat det slag som Sven avlider av. Det finns inga ögonvittnen till händelsen. Ingen av dem erkänner. Och, det är troligt att de faktiskt inte kunde veta.

År 1819 har de suttit i fängsligt förvar i 14 månader under hot om dödsstraff om de befunnits skyldiga. De frisläpps då i brist på bevis men med en klausul som säger att de kommer att åtalas återigen om nya bevis tillkommer. Så skedde dock inte.

Cirka fyra år efter att Brita Lisa, Jaen och Ingeborg frisläppts, gifter Brita Lisa sig med Karl Persson, år 1823. Mellan 1823-1843 föder Brita Lisa sju barn, det sista dödfött.

Det första barnet som föds 1823 är Johan Peter Karlsson.

Det är Johan Peter som blir huvudperson i följande drama; året är 1885. Brita Lisa är avliden sen nio år (1876) och slipper med andra ord uppleva ännu ett trauma med dödlig utgång..

Johan Peter är drygt 60 år, på väg hem med häst och vagn från torghandeln i Oskarshamn. Hustrun Stina-Kajsa väntar på honom därhemma. Längre fram på vägen får han syn på en granne. Johan erbjuder skjuts, de ska ju åt samma håll. Strax kommer ett mord att begås.

Grannen som får skjuts heter Sven Magnus Nilsson. Han är född 1855, en gift man med två små barn och ett tredje på väg. 30 år gammal drabbas han av allvarlig psykisk sjukdom.

Han hör röster. Röster som uppmanar honom att mörda. I förhör uppger den infångade Nilsson att han fått en “gifvelse af en ond ande eller af Satan” att mörda Johan Peter Karlsson. Med en “matknif” hugger han gång på gång sitt offer som avlider av förblödning. Dessa uppgifter finns i en dom. Det finns en del andra uppgifter med, dock inte i domen.

De uppgifterna gör gällande att det var en yxa som användes, att förövaren försökte dölja sitt dåd och att han därför placerar sitt offer i ett dike. Dike påstås därefter ha kallats “gubbdiket”. Nilsson påstås även ha varit berusad, att han ångrade sig djupt efteråt och att han då försökt ta sitt liv, vilket han inte lyckades med. Även att Nilsson varit avundsjuk på att det gick bra på olika sätt för Johan.

Sven Magnus Nilsson kunde inte dömas till fängelse. Han bedömdes vara allvarligt psykiskt sjuk. Istället förvaras, möjligen behandlas han vid hospital, sinnessjukhus. Det är två mycket tragiska och sorgliga dödsfall vars konsekvenser säkert drabbat många, särskilt i dåtid.

Maja Svärd
Järfälla, Stockholm

Inspiration till min text: Peder Nilsson, artikeln om “Dråpet i Humleryd”. Robert Molin, syssling till min mor, för artikeln om mordet i Flinshult av Lars-Göran Edinius. Barbro Nordlöf, svägerska till min mors kusin, för artikeln “En sorglig historia”. Veine Sjöö, författare till boken “Historik över Bråbygden”.

Rapport från årsmötet 2014 på Julita gård

Julita gård, 6 september 2014. Morgonen bjuder på en rejäl dimma. Men från värdshusets vy över sjön Öljaren i västra Sörmland kan vi följa hur det klarnar upp. Jag har med tåg rest från Järfälla nordväst om Stockholm till Västerås för att där möta en släkting jag ännu bara haft kontakt med via internet, en syssling till min mor. Nu träffas vi i verkliga livet och själva resan fortsätter med bil. Under dagen talar vi vidare om våra gemensamma anfäder och anmödrar, om olikheter men inte minst likheter – spännande!

Vi var cirka 155 personer från släktföreningen som efter mötesförhandlingarna fick en fin visning av trädgården och löjtnant Arthur Bäckströms privata hem. Bäckström förblev ogift och utan arvingar och han testamenterade gården till Nordiska museet. Han avled 1941, 80 år gammal, och en kort tid senare öppnades Julita gård som museum. Det finns mer att läsa om Julita gård på hemsidan (www.nordiskamuseet.se).

Vilken anknytning har då Sabelskjöld till Julita gård? På ovanstående hemsida står bland annat: ”År 1526 fick Gustav Vasa igenom ett beslut i riksdagen att kronan skulle få överta klostrens rikedomar. Året därefter fattades ett beslut i Västerås riksdag om att de katolska klostren i Sverige skulle upphöra. Julita återgick nu till kronan och blev en kungsgård. Stora delar av klosterbyggnaderna revs och nya hus uppfördes. Gården var tidvis förlänad och sköttes däremellan av en fogde.” En sådan nämnd fogde på Julita gård var Jöns Mårtensson som gifte sig med Brita Larsdotter på Julita gård år 1587. Jöns och Brita var far och mor till major Carl Jönsson Sabelskjöld, född 1590 i Nyköping.

Stort tack till styrelsen och övriga för en fin dag!

Maja Svärd

Tidigare generationer till forskargruppen

Forskargruppen inledde det nya året med att titta närmare på några personer ur de tidiga generationerna av Sabelskjöld. Vi fick ett tips från Leif Tengholm om Brita Sabelskjöld, dotter till Karl Sabelskjöld och Ingeborg Rosenstråle. Brita var gift med Johan Grubb i sitt första äktenskap och Anders Andersson i sitt andra äktenskap. Enligt uppgift hade Brita och Johan två barn. Vad hände med dessa? Ännu har vi inte hittat så mycket information. Pusslandet fortsätter.

Nästa ana som vi tittade närmre på är Elisabet Sabelskjöld, dotter till Jöns Sabelskjöld och Märta Stråle af Ekna. Elisabet var gift med Axel Kiessel, enligt uppgift hade de nio barn. Här har vi glädjande nog kunnat fastställa identiteten på ytterligare två av Elisabets och Axels barn. Carl von Kiessel och Magnus von Kiessel. Både Carl och Magnus var militärer under Adelsfanan och bodde i Värmland. Magnus fick nio barn i sitt äktenskap med Sara Beata Vigelia. Tyvärr är det inte möjligt att lägga in alla syskonen Kiessels barn och deras ättlingar manuellt. Det genererar flera generationer och många individer, ett problem som vi delar med andra tidiga och omfattande släkter.

Vår forskargrupp för Släktföreningen Sabelskjöld förvaltar Sabelskjölds släktdatabas. Den innehåller ett antal ättlingar till Karl Sabelskjöld d.ä. Dessa presenteras dels som släktträd dels som textfil på cd eller usb-minne som uppdateras regelbundet till varje medlemsmöte. Gå in på vår webb om du är intresserad av att köpa cd eller usb-minne. Där finns en speciell butik för medlemmar, det är bara medlemmar i föreningen som får möjlighet att ta del av vår forskning på CD/USB.

Vi hoppas också att det finns många ättlingar som vill bidra med sin släktforskning genom att skicka in uppgifter i filformatet gedcom. Kontakta forskargruppen för vidare information om hur du kompletterar och skickar in dina anor. Alla medlemmar är välkomna med mer uppgifter om sina släktingar.

Har ni mer information om Brita eller Elisabet Sabelskjöld? Har ni släktforskning som ni vill dela med er av till vår databas kontakta forskning@sabelskjold.se

Karin Larsson

Hyr vår brudkrona

Stundar bröllop i släkten? Hyr vår egen unika brudkrona! Kontakta Staffan Svensson i styrelsen för mer information.

Släktföreningen Sabelskjöld förvaltar en brudkrona som av hävd brukar kallas ”den Sabelskjöldska brudkronan”. Den ställdes till föreningens förfogande 1970 av ättlingar med avsikten att den ska användas vid vigslar inom släkten.

Vi inom Släktföreningen Sabelskjöld anser oss ha goda skäl att betrakta kronan som en del av vår historia och ser gärna att den används vid vigslar inom släkten under många kommande generationer.

Snabbkurs i släkten Sabelskjölds historia

Säkert är många av våra medlemmar väl insatta i släktens historia. Vi får dock årligen ett antal nya medlemmar, som kanske inte är så uppdaterade på det ganska omfattande material som finns om Sabelskjöldarna. Nedan följer därför en ”grundkurs” i vår släkts historia.

Carl Jönsson var son till Jöns Mårtensson och Brita Månsdotter. Jöns var under en tid slottsfogde på Julita gård och hade senare samma befattning på Nyköpings Hus. Jöns och Brita gifte sig 1587 på Julita gård och sonen Carl föddes 2 januari 1590 i Nyköping.

Södermanland styrdes vid denna tid av hertig Karl, sedermera Karl IX, vars son Gustav II Adolf skulle lägga grunden till den svenska stormakten. Det är känt att Jöns och Brita hade kontakter med hertigfamiljen och det är troligt är att Carl och prins Gustav kände varandra, de var nästan jämngamla.

Carl satsade på en militär karriär. Som officer i Smålands Husarer deltog han i flera drabbningar med polacker och danskar och nådde så småningom majors grad. 1629 lämnade han kavalleriet och ägnade sig åt förvaltning av släktens gårdar.

Det finns en legend om att Carl skulle ha räddat kung Gustav II Adolf vid något slag genom att, sedan kungens egen häst fallit, ta upp kungen på sin häst och att de sedan tillsammans skulle ha slagit sig genom fiendeleden – den ene högerhänt den andre vänsterhänt. Detta skulle ha varit anledningen till att Carl blev adlad. Ibland förläggs händelsen till trettioåriga kriget, ibland uppges det ha varit i slaget vid Stolbova.

Det kan finnas någon sanning i detta, det fanns gott om tillfällen för en ung ryttare att utmärka sig i dessa krigiska tider, men detaljerna i berättelsen är uppenbarligen felaktiga. Carl adlades i samband med Gustav II Adolfs kröning 1617, men inget i adelsbrevet berättar om anledningen till upphöjelsen. Händelsen, om den verkligen har inträffat, kan inte ha utspelat sig under trettioåriga kriget. Carl adlades alltså 1617 och kriget började först året därpå. Sverige blev inte krigförande part förrän 1630 och då hade Carl lämnat krigarlivet. Något slag vid Stolbova är inte känt. Däremot avslutades det ingermanländska kriget med freden i Stolbova, en liten by söder om Laduga, men några strider utkämpades inte där.

Carl var gift två gånger. Han gifte sig första gången med Magdalena Strang dotter till Hans Strang. Denne hade lånat ut en ansenlig summa pengar till Johan III och fick som pant ett stort antal gårdar i Kristdala socken. Dessa gårdar ärvde Magdalena och som hennes förmyndare disponerade maken Carl egendomarna. Det ska noteras att innehavet av gårdarna inte var förläningar utan resultatet av en affärsuppgörelse.

Carl och Magdalena hade döttrarna Elisabet och Brita. Elisabet gifte sig med Magnus Stråle av Ekna och Brita gifte sig med Per Nilsson Ulfsax. Ättlingar till båda dessa grenar finns i föreningen.

Magdalena dog 1628 och Carl gifte om sig med Ingeborg Rosenstråle. Paret fick sex barn: Jöns, Carl, Birger, Ingeborg, Svante och Brita. Carl dog 1663 på gården Ekenäs i Södermanland och ligger begravd i Blackstad kyrka.

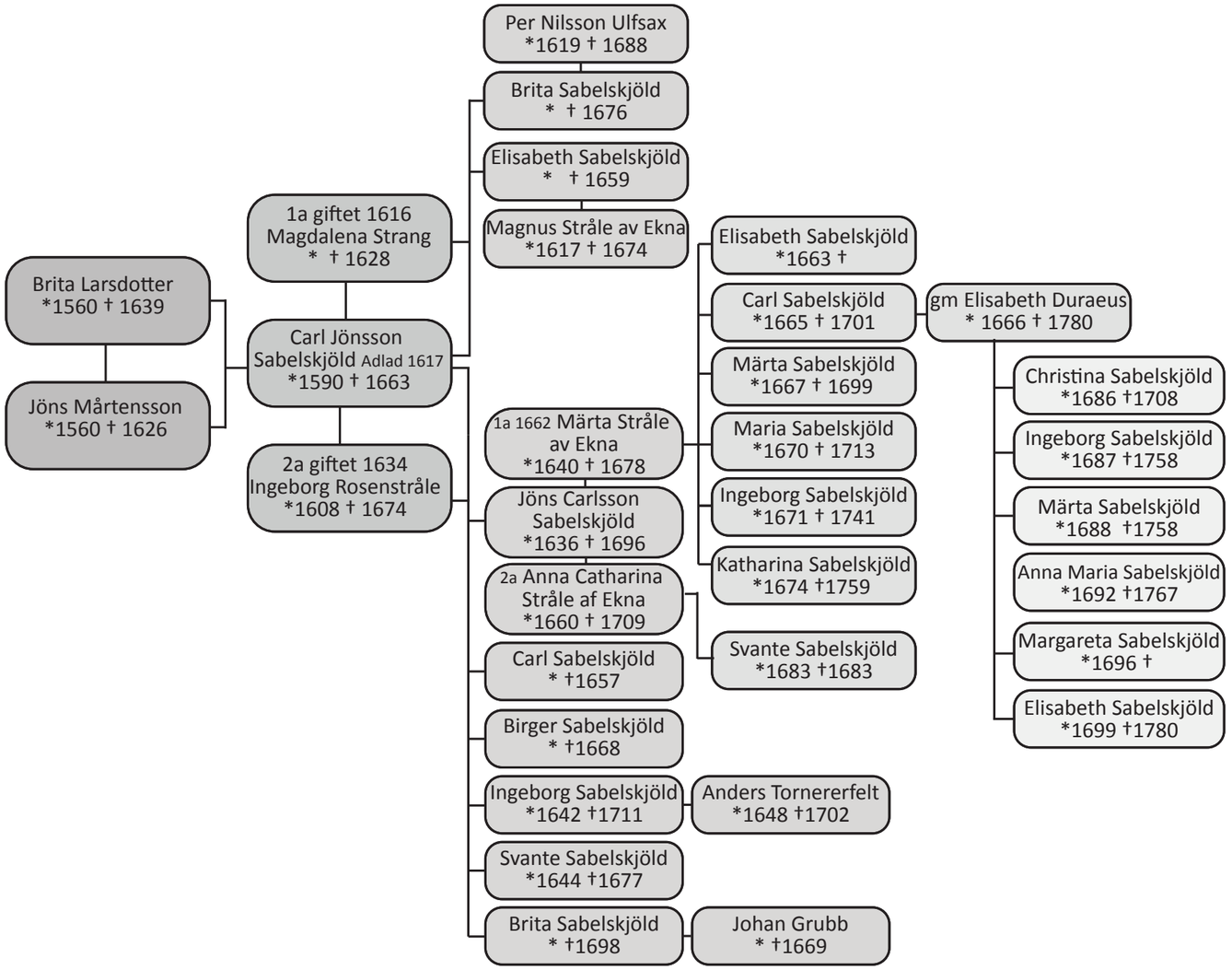

Illustration Thina Rydell

Efter faderns död blev Jöns släktens huvudman. Han gifte sig två gånger båda gångerna med flickor ur släkten Stråle af Ekna.

Sabelskjöldarna stod nu på sin höjdpunkt men motgångarna började hopa sig. Jöns bosatte sig på gården Bråhult i Kristdala socken men denna liksom alla övriga Sabelskjölds gårdar drogs in till staten 1689 i Karl XI:s reduktion. Sabelskjöldarna bodde kvar på Bråhult men nu som kronoarrendatorer. Jöns dog 1696 och begravdes i Kristdala där hans begravningsvapen fortfarande hänger. Av Jöns sju barn var sonen Carl äldst och skulle nu bli släktens huvudman. Carl var gift med prästdottern Elisabet Duraeus och paret hade sex döttrar boende på Bråhult. År 1700 utbröt det Stora Nordiska Kriget och på hösten detta år avreste Carl med armén till Baltikum. Vid midsommartid 1701 kom dödsbudet till Elisabet – Carl hade dött i fält någonstans i Baltikum. De närmare omständigheterna kring hans död är okända.

Elisabets redan ansträngda ekonomi blev nu katastrofal. Döttrarna kunde inte giftas bort med adelsmän utan blev bondhustrur i Kristdala med omnejd och namnet Sabelskjöld försvann.

Släkten Sabelskjöld torde numera vara mycket stor. De flesta av oss är ju helt vanliga människor men det finns också mera bekanta personer i släkten – Raul Wallenberg, Greta Garbo, Benny Andersson med flera.

Dokumentationen om släkten fortsätter. De sex döttrarna från Bråhult har givit upphov till ett stort antal ättlingar främst i östra Småland. Denna del av släkten har blivit relativt väl dokumenterad, men det finns naturligtvis massor av Sabelskjöldare härstammande från andra grenar av släktträdet. Mycket återstår att göra. Föreningens släktforskargrupp tar gärna emot släktforskning om vår släkt.

Birger Bring

Brudkronan mitt i skogen

Föreningens ordförande Staffan Svensson hjälper till att prova brudkronan.

Michael Peterson skärskådar brudkronan. Foto Annica Triberg

När Michael Peterson var med i TV-serien ”Allt för Sverige” (se Sabelskjöldar’n 2014) konstaterades att han var Sabelskjöldare. Men produktionsbolaget valde att satsa på andra delar av hans anor. Michael blev dock så intresserad att han i juli 2014 kom tillbaka till Sverige för att träffa släktingar och även besöka olika platser där släkten har bott. Denna gång hade han med sig hustru Christina med döttrarna Alyssa och Jessica. Kristdala kyrka var ett av besöksmålen och när Staffan Svensson frågade om de ville se den ryktbara brudkronan var inte minst flickorna eld och lågor.

När vi åkte allt längre in i skogen på vindlande vägar och till slut stannade utanför Staffans röda stuga, var tveksamheten stor. En värdefull brudkrona, kunde den finnas här? När Staffan bar ut kronan blev glädjen desto större, flickorna provade den och Michael skärskådade den ingående.

Efteråt blev det kaffe och kanelbullar i Staffans kök (ett av alla de tillfällen som Staffan skriver om i ordförandens spalt!) och Michael konstaterade att resorna till Sverige hade varit en värdefull upplevelse.

Annica Triberg

Så blev jag Sabelskjöldare - röster från årsmötet

”Jag har varit medlem i föreningen i ett par år nu, men jag har vetat länge att jag är Sabelskjöldare. Så googlade jag och hittade hemsidan med kontaktuppgifter. Träffen i Julita var mitt första årsmöte. Det var intressant att vara med och imponerande med alla långväga medlemmar, inte minst de som kom från USA. Nu är jag med i forskargruppen, så det lär bli mer släktforskning framöver.”

Bert Myde, Sollentuna

”Min pappa och hans bröder fick på 1960-talet en inbjudan till släktträff. Men de var så blyga att de inte vågade gå. Jag var liten, men hörde i periferin. Långt senare, när en av pappas kusiner skrev en bok om sin släkt och jag såg adelsvapnet förstod jag vad de hade varit inbjudna till. Nu är jag medlem och har dessutom insett att våra grannar i Tällberg, där vi har sommarställe, också är Sabelskjöldare!”

Göran Johansson, Bromma

”På gymnasiet släktforskade jag som specialarbete tillsammans med en kompis. Vi tänkte att fann vi inte så mycket, kunde vi alltid hitta på. Vem skulle kolla? I stället upptäckte jag att jag var Sabelskjöldare så jag behövde aldrig ljuga! Jag gick med i föreningen för att få använda brudkronan. Den var inre så farligt tung, däremot var det ett elände att få loss alla nålar den satt fast med.”

Katarina Hyttinen, Eskilstuna

Hög tid att rädda gravstenen på Lemnhults ödekyrkogård

Vid renovering av den senmedeltida kyrkan i Lemnhult 1826 gjordes en sänkning av golvet. I samband med detta flyttades gravhällarna ut på kyrkogården. Sedan dess har ”vår” gravhäll legat oskyddad utomhus, utom en period på 1990-talet när släktföreningen ordnade med ett tråtak som lades över vintertid. Detta tråtak har inte använts det senaste decenniet.

Släktföreningen har tagit upp frågan om att bekosta ett mera permanent skydd för hällen som blev kvar på gamla kyrkogården vid byggnation av Tegnerladan 1871. Vissa andra gravar flyttades med till den nya kyrkogården.

Vår häll ligger på ödekyrkogården som sköts av den lokala hembygdsföreningen och är en fornlämning. På hällen finns två adelsvapen inristade: Sabelsköldska och Ulfsaxska. Till minne av Brita Sabelsköld (1620–1676) och Per Nilsson Ulfsax (1619–1688) Brita är dotter till Carl Jönsson Sabelsköld (1590–1663) i hans första gifte med Magdalena Strang.

Brita och Per vigdes före 1642 och fick åtta barn. Per föddes på sätesgården Holma i Lemnhults socken. Vid giftermålet flyttade paret till Flenshult i Karlstorps socken. Ulfsax är en släkt från 1400-talet i det småländska frälset. I ett andra äktenskap med Anna Armsköld fick Per Ulfsax fem barn.

Monika Mörk Vetlanda, medlem sedan 1968 och med tre grenar till Elisabet och Ingeborg Sabelsköld, med hopp om att hällen på Lemnhults ödekyrkogård kan bevaras som fornlämning för framtida generationer.

Hällen har vittrat och text och bilder är idag svårtydda.

Almapriset till vår släkting Barbro Lindgren

Astrid Lindgren Memorial Award är det fullständiga namnet på ett av de finaste litterära prisen för barn- och ungdomsförfattare. Men i folkmun kallas det ALMA och 2014 gick priset till vår släkting Barbro Lindgren. Så här lät juryns motivering:

”Barbro Lindgren är en litterär nydanare. Hon har med språklig djärvhet och psykologisk nyansrikedom förnyat inte bara bilderboken för de allra minsta utan också den absurda prosaberättelsen, den existentiella barndikten och den realistiska ungdomsskildringen. Med absolut gehör gestaltar hon såväl ljusa lyckoögonblick och lekfulla upptåg som livets gåtfullhet och dödens närhet.”

Barbro Lindgren, som inte är släkt med sin namne Astrid, bor på Öland. Hennes berättelser är ofta humoristiska och har en alldeles egen varm ton som talar direkt till barnen, vare sig det gäller spralliga upptåg eller allvarliga tankar.

Böckerna har blivit många genom åren, bland dem finns till exempel den fantasieggande ”Loranga, Masarin och Dartanjang” från 1969, succéböckerna om lille Max tillsammans med illustratören Eva Eriksson och den härliga ”Mamman och den vilda bebin” från 1980. I den fina självbiografiska serien ”Jättehemligt”, ”Världshemligt” och ”Bladen brinner” (1971-73) skildrar Barbro Lindgren en ung flickas uppväxt.

Barbros mormors far var Karl Vilhelm Fallenius, son till den ökände Fallebogöken. Karl Vilhelm var dock inte Sabelskjöldare men det var hans hustru, alltså Barbro Lindgrens mormors mor. Hon hette Maria Josephina Kjörling och tillhörde musiksläkten Körling från Kristdala. Hennes anmoder var jungfru Ingeborg Sabelskjöld från Bråhult.
Grattis Barbro, hälsar dina släktingar!

Annica Triberg och Birger Bring